

ת"פ 33638/01/15 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז מרכז נגד אלברט טוברזי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 33638-01-15 פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נ' בזרי ואח'
בפני כבוד השופט הישם אבו שחאדה

המאשימה	בעניין: מדינת ישראל פרקליטות מחוז מרכז ע"י עוה"ד ריקי זיכלינסקי נגד אלברט טוברזי ע"י עוה"ד רועי בראונר
הנאשמים	

הכרעת דין לגבי נאשם 2

כתב האישום

1. כנגד הנאשם (להלן: **הנאשם**) ונאשם נוסף בשם אשר בזרי (להלן: **בזרי**), הוגש כתב אישום אשר מייחס להם את ביצוען של העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע עוון לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: **חוק העונשין**) וכן ניסיון לקבלת דבר במרמה לפי סעיפים 25 ו- 415 רישא לחוק העונשין.

2. להלן עובדות כתב האישום:

א. עובר ליום 10.8.14, החליט בזרי לעבור מבחן רישוי עיוני בנהיגה (להלן: **מבחן התיאוריה**) וזאת לאחר שנבחן בעברו מספר פעמים ונכשל. במועד שאינו ידוע למאשימה, בין התאריכים 10.8.14 ו- 18.8.14, קשרו הנאשם, בזרי ואדם בשם אבי דואונל (להלן: **אבי**) ואחרים, קשר לפיו אדם אחר יעבור מבחן התיאוריה כשהוא מציג עצמו במרמה תחת זהותו של בזרי.

ב. במסגרת הקשר ולשם קידומו, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, בין התאריכים 14.8.14 ל- 18.8.14, נפגש בזרי עם אבי וסיכם עמו כי יעביר לידי סך של 9,000 ₪, בתמורה לכך שאחר יבחן במבחן התיאוריה ויציג עצמו במרמה תחת שמו של בזרי.

עמוד 1

ג. במסגרת הקשר ולשם קידומו, מספר ימים לאחר המתואר בסעיף קטן (ב) לעיל, מסר בזרי לנאשם מעטפה (להלן: **המעטפה**) ובה 9,000 ₪, תעודת זהות הנושאת את שמו של בזרי (להלן: **תעודת הזהות**) וטופס בקשה להיבחן במבחן התיאוריה הנושא את שמו של בזרי (להלן: **טופס הבקשה**).

ד. במסגרת הקשר שנרקם בין הנאשם לבזרי, העביר הנאשם את המעטפה לידיו של אבי אשר העבירה לידיו של אחר והכל במטרה שאדם אחר יבחן במבחן התיאוריה, בשמו של בזרי במרמה.

ה. ביום 18.8.14, הגיע אדם בשם אפרים ברמלי (להלן: **אפרים**) לסניף מבחני התיאוריה במודיעין כשהוא נושא עמו את תעודת הזהות של בזרי וטופס הבקשה אשר נושא את שמו ופרטיו של בזרי.

3. הנאשם כפר בכתב האישום ובתום פרשת התביעה טען "אין להשיב לאשמה". בהחלטת מיום 10.5.16 דחיתי את הטענה. לאחר מכן, נשמעה פרשת ההגנה שבמסגרתה הנאשם העיד והצדדים סיכמו בעל פה. אעמוד תחילה על הממצאים שבעובדה שעולים מתוך הראיות שהוצגו בפני ובהמשך אדון בשאלה האם עובדות אלה מקימות את העבירה של קשירת קשר לביצוע עוון ואת העבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה.

קביעת ממצאים שבעובדה

4. אסקור כעת את הראיות השונות שהוצגו בפני ובסוף פרק זה אציין את מסקנותיי מהן העובדות שהוכחו מעל לכל ספק סביר ואשר ישמשו אותי בעת בחינת השאלות האם בוצעו העבירות שיוחסו לנאשם בכתב האישום.

5. הנאשם ציין בהודעתו במשטרה שהינו בעל חנות לייצור בגדים בתל אביב והכיר את בזרי מכוח העובדה שהאחרון עבד אצל אחיו בחנות בגדים הסמוכה לחנות של הנאשם (ת/1, ש' 18-3). לאחר מכן, מסר הנאשם את הדברים הבאים המהווים, בעיני, הודאה לכל דבר וענין, ואשר מפאת חשיבותם אביאם כלשונם (ת/1, ש' 42-15):

"ש. למה אשר העביר לך כסף לפני שבוע-שבועיים?

ת. אני יודע במה מדובר. אין לי מה להסתיר. הוא הרבה זמן רוצה לעשות רישיון נהיגה, הוא מתרגש ולא עובר ואבא שלו יש לו מחלה, **אני פעם מישהו אמר לי שהוא יכול**

לסדר תיאוריה, קוראים לו אבי, פלאפון שלו [-] (הערת חוקר - הנחקר מוסר את המספר מהפלאפון שלו ואני מצלם במצלמה לתיק החקירה ר.ז.). התקשרתי לאבי והוא בא לחנות ואשר (הכוונה לבזרי - ה.א.ש.) היה ואבי דיבר איתו והם סגרו ביניהם. אחרי שלוש ארבע ימים, אשר הגיע ונתן לי מעטפה ואמר לי שהם סגרו על תשע אלף. אני לא יודע מה היה בתוך המעטפה, אני העברתי את המעטפה לאבי ויותר מזה אני לא יודע.

ש. בשביל מה אשר העביר לאבי את הכסף?

ת. בשביל שהוא יסדר לו את התיאוריה. אני רק עזרתי אני לא בתמונה.

ש. איך אתה יודע שאבי יכול לסדר לו את התיאוריה?

ת. פעם הוא אמר לי דרך אגב, הוא אמר לי שיש לו אנשים שיכולים לסדר דברים כאלה.

ש. כמה פעמים כבר סידרת לאבי עסקאות כאלה?

ת. זה פעם אחת. טעיתי. אני לא עושה דברים כאלה.

ש. כמה כסף אתה קיבלת בשביל התיווך הזה?

ת. אני נשבע לך לא הרווחתי כלום. אני עשיתי טעות. הוא היה בדיכאון בגלל הרישיון וריחמתי עליו.

ש. איפה אבי עובד?

ת. הוא גם עובד באופנה הוא קניין של אח של אשר.

ש. איך הוא נראה אבי?

ת. קצת נמוך, שמנמן, גיל קרוב לשלושים.

ש. אם אתה יודע שאשר לא יכול לעבור תיאוריה, למה הסכמת לתווך כדי שהוא יקבל תיאוריה בלי לעשות מבחן?

ת. אני מודה שעשיתי טעות. הוא היה בדיכאון."

(ההדגשה לא במקור)

6. יובהר שהנאשם לא העלה כל טענה כנגד קבילות אמרתו במשטרה. בעדותו של הנאשם בבית המשפט, בניגוד לדברים שצוטטו לעיל מתוך הודעתו, ציין את שלוש הנקודות הבאות (להלן: **שלוש הנקודות**):

א. הנאשם אכן קישר בין אבי לבזרי על מנת לסייע לאחרון לעבור את מבחן התיאוריה, אך סבר שאבי מלמד אנשים את תוכן מבחן לתיאוריה כדי שייבחנו בעצמם ולא ידע בזמן אמת שמטרתו של אבי הייתה לקדם תכנית של מרמה שבה אדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקומו של בזרי (פרוט' מיום 15.5.16, עמ' 32 ש' 8-6, עמ' 36 ש' 8-6, עמ' 37 ש' 5-1).

ב. הנאשם לא היה נוכח במפגש הראשוני שבין אבי לבזרי שבמהלכו הם סיכמו ביניהם כיצד אבי יוכל לסייע לבזרי לעבור את מבחן התיאוריה. הנאשם רק נתן לבזרי את מספר הטלפון של אבי (פרוט' מיום 15.5.16, עמ' 32 ש' 11-9).

ג. הנאשם אמנם קיבל מעטפה מבזרי ומסר אותה לידי אבי, אך לא ידע מה תוכנה או שהמעטפה קשורה בדרך כלשהי לרעיון בדבר סיוע לבזרי לעבור את מבחן התיאוריה (פרוט' מיום 15.5.16, עמ' 32 ש' 17-15).

7. יאמר כבר עתה, שאין מקום לקבל את גרסתו של הנאשם בבית המשפט ויש להעדיף את הגרסה כפי שצוטטה לעיל מתוך הודעתו במשטרה וזאת מהנימוקים הבאים:

א. עדותו של הנאשם בבית המשפט הינה בגדר עדות כבושה בנוגע לשלוש הנקודות, דבר שמצדיק להפחית ממשקל העדות. מגרסתו במשטרה עולה התמונה ההפוכה כדלקמן: ראשית, הנאשם הבין שאבי איננו מלמד אנשים את תוכן מבחן התיאוריה, אלא מכיר אנשים מסוימים שיכולים לדאוג לכך שאדם אחר ייבחן במקום בזרי במבחן התיאוריה; שנית, המפגש הראשוני שבין אבי לבזרי נערך בחנות של הנאשם ובנוכחותו ואף ידע שאבי ידאג לכך שאדם אחר ייבחן במקומו של בזרי תמורת תשלום סך של 9,000 ₪; שלישית, הנאשם ידע בעת קבלת המעטפה מבזרי שהיא קשורה באופן ישיר לרעיון לפיו אדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי, וזאת גם אם

לא ידע במדויק מה מכילה המעטפה.

ב. הודעתו של הנאשם במשטרה מקבלת חיזוק מעדותו של אבי בבית המשפט ואשר ממנה עולה בבירור שהנאשם הוא זה שהכיר בין אבי לבזרי במטרה שאבי ידאג לכך שאדם אחר ייבחן במקום בזרי במבחן התיאוריה למול תמורה כספית. בנוסף, מדברי אבי היה ברור שהנאשם ידע שהמעטפה שהעביר לידי ומקורה מבזרי, נוגעת באופן בלעדי לרעיון שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי תמורת תשלום (פרוט' מיום 1.5.16, עמ' 20 ש' 28 - עמ' 21 ש' 2, עמ' 22 ש' 23-16, עמ' 24 ש' 9-1). בנוסף, אבי העיד שהנאשם הוא זה שהעביר לידי את הכסף (פרוטוקול מיום 1.5.16, עמוד 24, שורות 6-7). מדברים אלה, מתבקשת המסקנה שהמעטפה הכילה כסף.

8. בא כוח הנאשם טען שעדותו של אבי בבית המשפט עומדת בסתירה להודעה שמסר בחקירתו במשטרה ואשר בה נחקר תחת אזהרה והכחיש כל מעורבות לאירוע נשוא כתב האישום (ראו הודעתו של אבי במשטרה, נ/3). לפיכך, לטענת בא כוח הנאשם, אבי הינו עד בלתי מהימן ועדותו בבית המשפט היא עדות כבושה. טענה זו דינה להידחות. עדותו של אבי בבית המשפט, נתמכת בהודעתו של הנאשם בחקירה, דבר שנותן לה נופך של אמינות. יוזכר, שאבי נחקר תחת אזהרה בהיותו חשוד וזאת בעקבות הדברים שמסר הנאשם עצמו בהודעתו. בנוסף, דבריו של הנאשם בחקירה, הם אלה שהובילו את המשטרה לאבי.

9. בא כוח הנאשם גם טען שהעובדה שבזרי לא הובא על ידי המאשימה כעד במשפט, מצדיקה הפעלת הכלל הראייתי לפיו, אם צד להליך משפטי נמנע מלהביא עד מטעמו שהיה יכול לתמוך בגרסתו, אזי הדבר יוצר חזקה שבעובדה לפיה במידה והעד היה מובא, הוא היה מוסר עדות שתומכת בגרסתו של הצד היריב. גם טענה זו דינה להידחות. כידוע, המאשימה אינה חייבת להביא את "הראיות המקסימליות" לצורך הוכחת אשמו של הנאשם. בסופו של יום, בית המשפט אמור לבחון אם סך הראיות שהובאו בפניו, עומד בדרישה של "מעל לכל ספק סביר" לצורך קביעתם של ממצאים עובדתיים.

10. במקרה שבפניי, הבסיס הראייתי הרלבנטי לביסוס ההרשעה "מעל לכל ספק סביר" מצוי ב-"הודאת הנאשם" כפי שעלתה בחקירתו במשטרה וגם ב-"דבר מה נוסף" שמקורו בשתי קבוצות נפרדות ועצמאיות של ראיות:

א. עדותו של אבי בבית המשפט (ושעליה כבר עמדתי לעיל).

ב. הראיות שהוגשו בהסכמה - הצדדים הסכימו להגשתם של המוצגים ת/4 עד ת/9 ואשר מהם עולה התמונה הבאה: ראשית, ביום 18.8.14, הגיע למשרד הרישוי אדם בשם שלום ביטון (להלן: "שלום") במטרה להיבחן במבחן התיאוריה בשמו של אחר (להלן: "האחר") ואף

הזדהה באמצעות תעודת הזהות וטופס המבחן של האחר; שנית, שלום עורר את חשדם של הגורמים המוסמכים במשרד הרישוי ולכן הוזמנה משטרה למקום; שלישית, שלום מסר לשוטרים שתעודת הזהות האמתית שלו נשארה בתוך רכב שהיה מצוי בחניון של משרד הרישוי; רביעית, בחניון של משרד הרישוי אותר רכב שבו ישב אפרים ובתוך הרכב נמצאו, בין השאר, רישיון הנהיגה של שלום וכן תעודת הזהות של בזרי וטופס הבקשה. נתונים אלה, מהווים "דבר מה נוסף" להודאתו של הנאשם במשטרה לפיה אדם אחר היה צריך לעשות את מבחן התיאוריה במקומו של בזרי.

11. ה-"דבר מה נוסף", בדמות עדותו של אבי בבית המשפט והראיות שהוגשו בהסכמה, מוביל למסקנה שהודאתו של הנאשם במשטרה עומדת במבחן הפנימי והחיצוני לצורך בדיקת משקל הודאתו (למהות המבחן הפנימי והחיצוני לבדיקת משקלן של הודאות ראו ע"פ 6296/13 **אדריס נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (22.3.15) פסקאות 6-8 לפסק דינו של כב' השופט הנדל).

12. לסיכום, הנני קובע שהמאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר את העובדות שלהלן ושמובאות לפי סדר התרחשותן:

א. הנאשם הגה את הרעיון עבור בזרי: הנאשם הוא זה שהציע לבזרי שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקומו ומסר לו שאבי יכול לסייע בעניין.

ב. הנאשם ערך את ההיכרות בין אבי לבזרי אצלו בחנות: אבי ובזרי נפגשו בחנות של הנאשם וסיכמו ביניהם שאבי ידאג לכך שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקומו.

ג. הנאשם ידע על התמורה הכספית: הנאשם ידע שאדם אחר אמור לעשות את מבחן התיאוריה במקום בזרי וזאת תמורת סך של 9,000 ₪.

ד. הנאשם העביר מעטפה מבזרי לאבי: הנאשם שימש כחוליית קישור בין אבי לבזרי, לאחר המפגש הראשוני שנערך ביניהם, לצורך העברה של מעטפה מבזרי לאבי. המעטפה הכילה את התמורה הכספית.

ה. הנאשם ידע שהמעטפה קשורה למבחן התיאוריה: גם אם לא הוכח שהנאשם ידע מה תוכנה של המעטפה במדויק, הרי שהנאשם ידע היטב שתכולת המעטפה קשורה לרעיון שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי, וזאת בהמשך למפגש שנערך אצלו בחנות בין בזרי לאבי באותו עניין.

1. שלום ואפרים מגיעים למשרד הרישוי: שלום ואפרים הגיעו למשרד הרישוי כאשר הם מצוידים עם תעודת הזהות של בזרי וטופס הבקשה. מטרת הגעתם למשרד הרישוי היתה שאחד מהם, או אחר מטעמם, יעשה את מבחן התיאוריה במקומו של בזרי. ודוק, לא הוכח שהנאשם הכיר את אפרים ושלום או שהיה לו מגע ישיר עימם.

13. בשני הפרקים הבאים אדון בשאלה האם הממצאים העובדתיים שצינתי לעיל מקיימים את העבירה של קשירת קשר לביצוע עוון ואת העבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה.

העבירה של קשירת קשר לביצוע עוון

14. בפסיקה נקבע שהעבירה של קשירת קשר היא עבירה עצמאית ונפרדת מהעבירה המושלמת שלשמה נועד הקשר הפלילי. משעה שנוצר הקשר בין שני אנשים או יותר, הושלמה עבירת קשירת הקשר ואין נפקא מינה עם העבירה, שלשמה נוצר הקשר, הגיע לכלל ביצוע, אם לאו (ע"פ 2681/15 **בן שטרית נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (14.2.16), פסקה 54 לפסק דינו של כבוד השופט שוהם) (להלן: **עניין בן שטרית**). לענייננו, אין כל משמעות לתוצאה הסופית שבזרי, בסופו של יום, לא זכה לקבל את התיאוריה.

15. היסוד העובדתי בעבירת קשירת הקשר עניינו "כריתת הברית", דהיינו בהסכמה שהתגבשה בין שני אנשים או יותר לביצוע עבירה פלילית. כמו כן, אין צורך להגיע להסכמה מפורטת ומדוקדקת לגבי פרטי העבירה ודי בהסכמה עקרונית לגבי ביצוע עבירה פלילית שלשמה נוצר הקשר (עניין **בן שטרית**, פסקה 55). במקרה שבפניי, המאשימה לא צריכה להוכיח שהנאשם היה מודע לכל פרטי הפעולות שיבוצעו לאחר העברת המעטפה מבזרי לאבי. די בכך שהמאשימה הוכיחה כי הנאשם היה חלק מההסכמה שנולדה בין בזרי לאבי, ביוזמתו של הנאשם, לפיה אדם אחר יבצע את מבחן התיאוריה בשמו של בזרי. כמו כן, ברור שהעבירה שהייתה צריכה להתבצע כתוצאה מקשירת הקשר היא עבירה של קבלת דבר במרמה בכך שבזרי יעבור את מבחן התיאוריה באמצעותו של אחר.

16. בפסיקה נקבע שלעניין העבירה של קשירת קשר אין צורך להוכיח שקיימת היכרות בין כלל הקושרים (ע"פ 5927/11 **הררי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (23.8.12), פסקה 29 לפסק דינו של כבוד השופט זילברטל) (להלן **עניין הררי**; ע"פ 14/60 **שוקרון נ' היועץ המשפטי לממשלה** פ"ד יד 1293, 1295 (1960)). לענייננו, אין כל משמעות לעובדה שלא הוכח שקיימת היכרות בין הנאשם לבין שלום ואפרים.

17. על קיומה של קשירת הקשר, ניתן ללמוד גם מהתרחשויות מאוחרות יותר להסכמה הראשונית שבין הקושרים (**עניין הררי**, פסקאות 29 ו-39 לפסק דינו של כבוד השופט זילברטל). במקרה שבפניי, ניתן ללמוד על קשירת הקשר שבין הנאשם לבין אבי ובזרי, לפיו אדם אחר יבצע את מבחן התיאוריה במקום

בזרי, גם מההתרחשויות המאוחרות יותר להסכם הראשוני שהיה ביניהם. עצם ההגעה של שלום ואפרים למשרד הרישוי בהיותם מצוידים בתעודת הזהות של בזרי ובטופס הבקשה, וזאת על מנת שאפרים או שלום או דמות אחרת יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי, מלמדים על קשירת הקשר הראשוני שנערך בין הנאשם, אבי ובזרי.

18. היסוד הנפשי של עבירת קשירת הקשר מתגבש בד בבד עם ההסכמה לפעול יחדיו, למען הגשמת המטרה הפלילית, תוך הוכחת כוונתו של הקושר לממש את המטרה הפסולה שלשמה נוצר הקשר (עניין בן שטרית, פסקה 55). יוזכר, שתכלית העבירה של קשירת קשר היא ללכוד את ההתארגנות העבריינית כבר בשלב הראשוני של התכנון המוקדם של הביצוע בצוותא והיא נשלמת עם "ההסכם" בין הקושרים (ע"פ 11068/08 **מדינת ישראל נ' סנקר** [פורסם בנבו], (12.7.2010), פסקה 21 לפסק דינו של כבוד השופט עמית) (להלן: **עניין סנקר**). במקרה שבפניי, לנאשם הייתה מודעות מלאה לגבי מהות ותכלית המפגש שהיה בין אבי לבזרי לצורך קידום ביצועה של עבירה פלילית שבמסגרתה אדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי, תמורת תשלום. מודעות זו, המשיכה גם לאחר העברת המעטפה ביניהם באמצעותו. די בכך, על מנת לקבוע שהתקיים היסוד הנפשי בעבירה של קשירת קשר.

19. לאור כל האמור לעיל, הנני מרשיע את הנאשם בביצוע העבירה של קשירת קשר לביצוע עוון.

העבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה

20. הנאשם טען שלא הוכח, במישור העובדתי, שצמחה לו או שהייתה אמורה לצמוח לו טובת הנאה אישית מכך שבזרי יעבור את מבחן התיאוריה באמצעות אחר תמורת תשלום. יוזכר, שבמישור המשפטי, הדבר אינו מעלה ואינו מוריד לעניין העבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה.

21. סעיף 438 לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"לעניין סימן זה, **קבלת דבר** - בין שעברה הבעלות בדבר אל המקבל ובין שלא עברה, בין שהדבר התקבל בשביל עושה המעשה **ובין בשביל אחר**, בין בידי עושה המעשה **ובין על ידי אחר**; ונתינת דבר - בין לעושה המעשה **ובין לאחר**".

(ההדגשה שלי - ה.א.ש.)

22. ללמדך, שניתן להרשיע את הנאשם בניסיון לקבלת דבר במרמה גם אם לו אישית לא צמחה טובת הנאה כלשהי ומי שהיה אמור ליהנות ממעשה המרמה הוא בזרי (ראו גם ע"פ 3517/11 **שמשון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (6.3.13) פסקה 33, לפסק דינה של כבוד השופטת ארבל) (להלן:

עניין שמשון).

23. לעניין העבירה של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, הביטוי "דבר" קיבל משמעות רחבה וגמישה בפסיקה (**עניין שמשון**, פסקה 32). לעניינו, "הדבר" הוא מבחן תיאוריה עבור בזרי. מעשה "המרמה" הוא בכך שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי ובדרך זו הגורמים המוסמכים במשרד הרישוי ירומו לחשוב שבזרי הוא זה שעשה את המבחן. ברור גם, שבמקרה בפניי התקיים הקשר הסיבתי בין מעשה "המרמה" לבין האפשרות לקבלת "הדבר" (לקשר הסיבתי ראו **עניין שמשון**, פסקה 33).

24. היסוד הנפשי של עבירת המרמה מחייב ידיעה של המרמה כי המצג אותו הוא הציג אינו אמת. עוד נקבע, כי על המרמה להיות לפחות בעל יסוד נפשי של מודעות לאפשרות שהמצג אינו אמת. בנוסף, נדרש שהמרמה ידע שמצג השווא עשוי להביא לכך שיתקבל "דבר", דהיינו, שיהא המרמה מודע לקשר הסיבתי שעשוי לקשור בין מצג השווא לבין קבלת "הדבר" (**עניין שמשון** פסקה 34). במקרה שבפניי, הנאשם היה מודע לכך שהעברת הסך של 9,000 ₪ בין בזרי לאבי עלולה להוביל לתוצאה הסופית שבזרי יקבל במרמה תיאוריה.

25. נושא נוסף שיש להתייחס אליו הוא "הניסיון". הפסיקה אימצה שני מבחנים המסייעים לקבוע האם המעשה העומד על הפרק יצא מגדרי שלב ההכנה והגיע כדי ניסיון לדבר העבירה והם: "מבחן הקרבה המספקת" ו-"מבחן החד משמעות" (**עניין סנקר**, פסקה 39 לפסק דינו של כבוד השופט עמית):

א. על פי "מבחן הקרבה המספקת", שלב הניסיון מתחיל מרגע שנעשה מעשה המקרב את תהליך ביצועה של העבירה המושלמת. כביכול עומדים אנו במסדרון המוליך אל טרקלין העבירה המושלמת ובוחנים את המרחק שנותר עד לטרקלין. אם מעשיו של המבצע קירבו אותו אל הטרקלין, יחשב הדבר ניסיון.

ב. על פי "מבחן החד משמעות" גם מעשה ראשוני של תחילת ביצוע לכיוון העבירה המושלמת יכול להיחשב כניסיון, וזאת בלבד שהמעשה מעיד באופן ברור וחד משמעי על המטרה העבריינית הקונקרטית ואינו מוביל למספר התנהגויות אפשריות. לעניין "מבחן החד משמעות" נהוג להשתמש בביטוי "הסרט האילם", היינו כאילו היינו צופים בסרט אילם, בו ניתן לראות רק את השרשרת הפעולות של המבצע. מנקודת הזמן בו נתבררה לצופים מטרת המעשים, מתממש מבחן החד משמעות ומתחיל שלב הניסיון.

26. לצורך יישום המבחנים הנ"ל לעניינו, לדעתי, ניתן לחלק את האירוע נשוא כתב האישום לארבע אפיזודות נפרדות:

א. האפיזודה הראשונה, כאשר הנאשם הגה את הרעיון בפני בזרי שאבי יכול לדאוג לו לתיאוריה בכך שאדם אחר יעשה את מבחן התיאוריה במקום בזרי. בשלב זה, ברור שאנו עדיין נמצאים בשלב ההכנה שלא הבשיל לכדי ניסיון.

ב. האפיזודה השנייה, כאשר הנאשם הפגיש בין אבי לבזרי אצלו בחנות והם מסכמים ביניהם על המחיר. גם כאן, אנו עדיין נמצאים בשלב ההכנה.

ג. האפיזודה השלישית, כאשר הנאשם העביר את המעטפה שהכין בזרי לאבי ואשר הכילה את התשלום לאחרון. שלב זה, נמצא על קו הגבול בין ההכנה לניסיון, ועוביו של קו זה הינו כחוט השערה.

ד. האפיזודה הרביעית, כאשר שלום ואפרים הגיעו למשרד הרישוי עם תעודת הזהות של בזרי וטופס הבקשה, על מנת שאחד מהם או דמות אחרת, יבחן במקום בזרי. אפיזודה זו היא בבירור שלב שבו ההכנה כבר הסתיימה ואנו מצויים בתוככי מעשה הניסיון.

27. כאן עולה השאלה האם ניתן לראות בנאשם כ-"מבצע בצוותא", יחד עם אפרים ושלום, לעניין האפיזודה הרביעית, על אף שלא הוכח שקיימת היכרות בינו לבינם וגם לא הוכח שהיתה אינטראקציה ישירה בינו לבינם לעניין השלמת העבירה של קבלת דבר במרמה. לדעתי, יש להשיב על כך בחיוב.

28. בפסיקה נקבע שה-"מבצע בצוותא" לא חייב להיות נוכח בשעת ביצוע העבירה או ליטול חלק ב-"עשייה הפיזית" וניתן לראות בו כמבצע בצוותא מכח התכנון והתפקיד שמילא בשלבים השונים לקראת ביצוע העבירה (ע"פ 8959/14 **בן סימון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (24.6.15), בפסקאות 42 ו-43 לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן). למען השלמת התמונה נזכיר את לשון סעיף 29(ב) לחוק העונשין ואשר מורה כדלקמן:

"המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם **נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר**."

(ההדגשה שלי - ה.א.ש.)

29. יתר על כן, את השאלה האם הנאשם הוא "מבצע בצוותא" של האפיזודה הרביעית, יחד עם אפרים ושלום, יש לבחון מהאספקלריה של לשון סעיף 438 לחוק העונשין שמגדיר את הביטוי "קבלת דבר" לעניין העבירה הספציפית של קבלת דבר במרמה. למען הנוחות, נביא בשנית את לשון סעיף 438 לחוק

העונשין:

"לעניין סימן זה, קבלת דבר - בין שעברה הבעלות בדבר אל המקבל ובין שלא עברה, בין שהדבר התקבל בשבילעושה המעשהובין בשביל אחר, **בין בידי עושה המעשה ובין על ידי אחר**; ונתינת דבר - בין לעושה המעשה ובין לאחר".

(ההדגשות שלי- ה.א.ש.)

30. השילוב שבין לשון סעיף 29(ב) לחוק העונשין לבין לשון סעיף 438 לחוק העונשין מוביל למסקנה שלצורך הרשעת הנאשם בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה, אין משמעות לשאלת זהות הדמות שהיתה אמורה באפיזודה הרביעית לבצע פיזית את מבחן התיאוריה במקום בזרי ובשבילו (כגון שלום או אפרים או אדם אחר). אין גם משמעות לעובדה שלא הוכח שהנאשם מכיר את אותה דמות או שהיה מגע ישיר ביניהם. כמו כן, אין משמעות לעובדה שהנאשם לא הגיע למשרד הרישוי על מנת לבצע בעצמו את מבחן התיאוריה במקום בזרי. זוה העיקר: הנאשם יראה כמי שניסה "לקבל דבר" (במקרה זה, מבחן התיאוריה לבזרי) מעצם הוכחת מעורבותו בשלוש האפיזודות הראשונות שמהן עולה בבירור כוונת "המרמה".

31. על כן, הנני קובע שהנאשם הינו "מבצע בצוותא" של האפיזודה הרביעית, יחד עם אפרים ושלום, וזאת על אף שבמישור הפיזי לא הוכח שהגיע אישית למשרד הרישוי, לא הוכח שהוא מכיר את אפרים ושלום, ולא הוכח שהיתה אינטראקציה ישירה בינו לבינם לעניין השלמת העבירה של קבלת דבר במרמה.

סוף דבר

32. לאור כל האמור לעיל, הנני מרשיע את הנאשם בביצוען של העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע עוון לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין וכן ניסיון לקבלת דבר במרמה לפי סעיפים 25 ו- 415 רישא לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ"ה אייר תשע"ו, 02 יוני 2016, במעמד הצדדים.